

Uvod

Ste feministka?

Menite, da so ženske ljudje in si zaslužijo, da bi jih obravnavali temu primerno? Da si ženske zaslužijo iste pravice in svoboščine kot moški? Če je tako, potem ste feministka, vsaj po mnenju feministk.

Čeprav je slovarska definicija feminizma preprosta in jasna in čeprav sem več let delala za feministične neprofitne organizacije ter desetletja zagovarjala feminizem, nočem zdaj imeti nič več z njim. Če bi me danes vprašali, ali sem feministka, ne bi samo zmajala z glavo, temveč bi se ob tem še posmehnila.

Brez skrbi – ne vztrajam zato pri tem, da nisem feministka, ker bi se bala, da bi me zamenjali za eno od tistih kosmatonogih, jeznih emancipirank, ki sovražijo moške in ki jih tako moški kot ženske prikazujejo kot pošasti. Tudi vas ne bom prepričevala o tem, kako dostopna, razumna in heteronormativna da sem, kako zelo da ljubim moške in kako zelo da sem odprta za seks – četudi se zdi, da vsa feministična literatura, ki je izšla v zadnjih petnajstih letih, temelji na zanikanju tega.

Ravno nasprotno, ta narejenost – neškodljiva sem, ne grizem in pustim se pofukat – je razlog, zakaj nočem biti označena za feministko: zaradi vseh slabih feministk, vseh talmudskih razprav v smislu »Sem lahko feministka, če se pobrijem za bikini?«. Zaradi

zatrjevanja, namenjenega (moškemu) bralstvu, da nikakor ne želijo preveč in ne bodo šle predaleč – »Saj tudi me ne vemo, kaj je v resnici hotela Andrea Dworkin! To nam lahko verjamete.« Zaradi vseh feministk, ki vlečejo tiče, kot da gre za misijonarsko delo.

Nekje sredi prizadevanj za osvoboditev žensk je bilo sklenjeno, da bo to najučinkoviteje doseči z univerzalizacijo feminizma. Toda namesto da bi ustvarili svet in filozofijo, ki bi pritegnila množice – svet, ki bi temeljil na pravičnosti, skupnosti in medsebojni izmenjavi –, je sam feminizem dobil novo konceptualno in tržno podobo, prilagojeno sodobnim moškim in ženskam.

Pri tem so pozabili, da je nekaj univerzalno sprejeto šele takrat, ko je kar se da zbanalizirano, neogrožujoče in neučinkovito. In od tod ta narejena drža. Ljudje ne marajo sprememb, zato mora feminizem ostati čim bolj tak, kot je – s kozmetičnimi popravki –, da bi dobil čim več privržencev.

Drugače povedano, postati mora popolnoma nesmiseln.

Radikalne spremembe vzbujajo strah, grozo. In feminizem, ki ga podpiram, s sabo prinaša polnokrvno revolucijo. V njem ženske ne bi smele preprosto participirati v svetu, kakršnega poznamo doslej – scela skorumpiran svet, ki ga je zasnoval patriarhat, da bi podredil, nadziral in uničil vse nasprotnike –, temveč bi morale imeti možnost, da ga preoblikujejo. V njem prav tako ne bi le trkale na vrata cerkva, vladnih struktur, kapitalističnih trgov in vljudno prosile za sprejem, temveč bi ustvarile lastne verske sisteme, vladne strukture in gospodarstva. Moj feminizem ni postopna sprememba, ki bi se na koncu izkazala za isto staro lajno z novim refrenom. Je očiščujoči ogenj.

Prositi sistem, ki je bil zgrajen z izrecnim namenom zatiranja, naj »eem, neha zatirati, lepo prosim«, je neumno. Edino, kar je vredno truda, je, da ga zrušimo in nadomestimo.

Vse to so razlogi, zakaj se ne čutim povezane s feminizmom, ki se bebavo osredotoča na »samoopolnomočenje«, ne da bi si prizadeval za popolno uničenje korporativne kulture, feminizmom, ki mu zadošča, da skrbi za večji delež generalnih direktoric in častnic, ki pa obenem ne zahteva nobenega premisleka, nobenih neprijetnosti in nobene prave spremembe.

Če je feminizem univerzalen, če je tako splošen, da ga lahko »podpirajo« vsi moški in ženske, potem ni zame.

Če je feminizem le osebna korist, preoblečena v politični na-predek, potem ni zame.

Če se ne smem izrekati za feministko, ne da bi pri tem morala zagotavljati, da nisem jezna, da ne predstavljam grožnje, potem feminizem še toliko bolj ni zame.

Kajti jezna sem. In predstavljam grožnjo.

Feminizem je:

- samovšečen samonanašalni miselni proces: opredeljujem se kot feministka, zato je vsako moje dejanje feministično, naj bo še tako banalno ali nazadnjaško – torej junakinja sem, ne glede na to, kaj naredim;
- boj, ki ženskam omogoča, da enakovredno sodelujejo v zatiranju nemočnih in revnih;
- metoda zasramovanja in utišanja vseh, ki se ne strinjajo z nami, pri čemer izhajamo iz naivnega stališča, da je nestrinjanje ali konflikt razžalitev;
- zaščitni sistem, ki z opozorili pred škodljivimi vsebinami, s politično korektnim jezikom, ohlokratijo in slamnatimi argumenti preprečuje, da bi se kadarkoli počutili neprijetno ali izzvane;
- ubijalski pes, ki se pretvarja, da je mucica s kapljico svežega mleka na smrčku;

- desetletja dolga razprava o tem, katera televizijska oddaja je dobra in katera slaba;
- limonada brez okusa z ogromnim marketinškim proračunom, ciljno testirana za univerzalno všečnost in neškodljivost, ki znanstveno dokazano ekstrahira kalcij iz kosti. Slogan: »Bodi pošast, ker si to zaslužiš«;
- aspiracija. Že res, da so lahko tisti, ki so vam podrejeni, pomilovanja vredni, a to ni vaš problem. Vi se zgledujete po tistih, ki so vam nadrejeni, ki si prizadevajo za najboljše možno življenje. Najboljše možno življenje, to je blaginja, udobje in jedra zadnjica;
- vse, kar se vrti okoli vas.

To so le nekateri od razlogov, zakaj *nisem feministka*.

Prvo poglavje

Problematičnost univerzalnega feminizma

»Vsaka ženska bi morala biti feministka.« Dandanes se to pogosto sliši, na spletu, v revijah in pogovorih. In zagovornice univerzalnega feminizma dejansko zatrjujejo, da to verjetno že ste! Če ste mnenja, da bi morale ženske za enako delo prejemati enako plačilo ter imeti pravico, da same odločajo o svoji zdravstveni oskrbi in načrtovanju družine, potem ste dejansko že feministka in bi si morale »ponovno prilastiti« pojem.

Potem ko so se zvezdnice desetletja dolgo izogibale oznaki, da se ne bi komu zdele nedostopne in tržno nezanimive, je predstava o univerzalnem feminizmu z vso silo prodrla v popularno kulturo. Zapihal je drugačen veter. Kar je bilo poprej nemodno, je zdaj postalo zelo modno. Kar je bilo poprej tržno nezanimivo, je zdaj postalo tržna strategija. Zvezdnice, glasbenice in igralko se vse ponosno identificirajo s pojmom. Najdemo ga v modnih revijah, televizijskih oddajah, glasbi. Feminizem je »in«.

Zdaj torej vemo, da bi se morale imeti za feministke. Manj jasno je, kaj točno bi s tem dosegle. In kaj naj bi, ko si enkrat z uporabo oznake, nakupi primernih majic (220 dolarjev vrednega